

Inhoud

Lijst van opgenomen tabellen	11
Lijst van opgenomen figuren	12
Dankwoord	13

KEES VAN REES & GILLIS J. DORLEIJN

<i>Het Nederlandse literaire veld 1800-2000</i>	15
1.1 Het culturele veld	15
1.2 Institutionele analyse van het literaire veld	17
1.3 Historisch onderzoek naar het literaire veld	20
1.4 Literatuuropvattingen en hun impact op het literaire veld	23
1.4.1 Kennis van literatuuropvattingen en het handelen van actoren in het veld	26
1.4.2 Het Nederlandse literaire veld in Europese context	27
1.5 Veranderingen in het Nederlandse literaire veld	31
1.5.1 'Materiële productie' en 'distributie'	32
1.5.2 Effecten van overheidsbeleid op het vlak van symbolische productie en consumptie	45
1.5.3 Tot slot	37

GERT-JAN JOHANNES

<i>'Wat kon men daar een massa leren!' Vaderlands literatuuronderwijs in de negentiende eeuw</i>	39
2.1 Inleiding	39
2.2 Vaderlandse literatuur in het lager onderwijs	42
2.2.1 Primair leesonderricht	42
2.2.2 'Leer-leesboeken' versus 'bellettristische' leesboeken	44
2.2.3 Spreken	46
2.2.4 Schrijven	48
2.2.5 Geschiedenis, aardrijkskunde en Nederlands	52
2.2.6 Godsdienstonderwijs	54
2.2.7 Zingen	55
2.2.8 Toneel	55
2.3 Literatuur in het voortgezet onderwijs	56
2.3.1 De oude talen en het Nederlands	56
2.3.2 'Vergelijkende taalkunde'	57
2.3.3 'Vergelijkende literatuurkunde'	59
2.3.4 'Algemeen kunstonderwijs' en 'algemene cultuurgeschiedenis'	60
2.4 Literatuuronderwijs of literatuurgeschiedenis?	61
2.5 De kloof en de sprong	63

2.5.1	Leesboeken of bloemlezingen?	63
2.5.2	Tussenoplossingen	65
2.6	Conclusies	66
2.6.1	Verschillende doelstellingen	66
2.6.2	Een wankel compromis	68

3

JOSÉ DE KRUIF

‘Kijk, er zijn veel te veel boeken’. De selectiecriteria van de negentiende-eeuwse boekkritiek in tijdschriften **69**

3.1	De negentiende-eeuwse recensiepraktijken in het onderzoek	69
3.2	Bron	72
3.3	Buiten beeld	74
3.4	In beeld	79
3.5	Redactiebeleid	82
3.6	Poëzie, romans en fraaie letteren	84
3.7	Conclusie	88

4

GILLIS J. DORLEIJN EN WILJAN VAN DEN AKKER

Literatuuropvattingen als denkstijl. Over de verbreiding van normen in het literaire veld rond 1900 **91**

4.1	Literatuuropvattingen: individueel of collectief?	91
4.2	Kennis als sociaal fenomeen, literatuuropvattingen als (collectieve) denkstijl	94
4.3	Het literaire veld en veldexterne factoren	98
4.4	De verbreiding van de literatuuropvattingen van Tachtig	100
4.4.1	De standaardopvatting	100
4.4.2	Dynamiek van normverbreiding	101
4.5	Analysemethode, data en indicatoren	102
4.6	Resultaten	105
4.6.1	Tachtig in het neutrale circuit: 1895	105
4.6.2	Tachtig in het neutrale circuit: begin twintigste eeuw	108
4.6.3	Tachtig in het rooms-katholieke circuit: 1895	111
4.6.4	Tachtig in het rooms-katholieke circuit: begin twintigste eeuw	113
4.7	Conclusies	118
	Bijlagen	120

5	NEL VAN DIJK	
	<i>Tussen professionalisering en verzuiling. Kunstkritiek in de Nederlandse dagbladpers tijdens het interbellum</i>	123
	5.1 De krant als massamedium	125
	5.2 Veranderingen naar vorm en inhoud	129
	5.3 Aandacht voor nieuwe vormen van vermaak	131
	5.4 Kunstberichtgeving	132
	5.5 Kenmerken van professionalisering	135
	5.6 Inmenging in culturele zaken	139
	5.7 Slotopmerkingen	141
 6	 LAURENS VAN KREVELEN	
	<i>Een huis tussen markt en moed. Biografische schets van het literaire fonds van uitgeverij J.M. Meulenhoff 1906-2000 met een epiloog over de jaren 2001-2005</i>	143
	6.1 De importeur die bij toeval uitgever werd	143
	6.2 Het goede boek voor een billijke prijs	144
	6.3 De verwerving van een literaire reputatie	145
	6.4 Aanzet tot een gevarieerd literair fonds	146
	6.5 Wederopbouw in een veranderde wereld	148
	6.6 Op zoek naar nieuwe lezers en nieuwe auteurs	152
	6.7 Een eclectische leerschool	155
	6.8 Reconstructie van het literaire fonds, professionalisering van de uitgeverij	157
	6.9 De groei van het literaire fonds	160
	6.10 Marketing van literatuur	161
	6.11 Het literaire fonds op de veranderende markt	165
	6.12 Moed in de maalstroom	168
	6.13 De evolutie van het uitgeverschap	172
	6.14 Epiloog: de teloorgang	177
 7	 WOUTER DE NOOY	
	<i>Eenheid door polarisering. Het Nederlandse literaire veld tussen 1970 en 1980</i>	185
	7.1 Literatuuropvattingen: individueel of collectief?	187
	7.2 Poëtische uitspraken als onderdeel van een groepsproces	189
	7.3 Sociale afbakening van de literatuur	191
	7.4 Polarisering en het veld	195
	7.5 Conclusie	196

8	SUSANNE JANSSEN	
	<i>De status van de kunsten in de Nederlandse pers 1965-1990</i>	199
	8.1 Inleiding	199
	8.2 Inhoudsanalyse van de kunstverslaggeving in Nederlandse kranten	201
	8.2.1 Krantensteekproef	201
	8.2.2 Definitie van kunst(vormen)	201
	8.2.3 Dataverzameling	202
	8.3 Aandacht voor de kunsten in het algemeen	202
	8.4 Aandacht voor specifieke kunstvormen	203
	8.5 Aandacht voor de kunsten in populaire en elitekranten	205
	8.6 Contextuele invloeden op de kunstverslaggeving in Nederlandse kranten	207
	8.6.1 Verbreding van het publiek voor kunst en cultuur	208
	8.6.2 Concurrenten en adverteerders	209
	8.6.3 Groei van het culturele aanbod	210
	8.6.4 Professionele druk	211
	8.7 Aandacht voor specifieke kunstvormen en veranderende publieksvoorkeuren	211
	8.8 Verschillen in kunstverslaggeving tussen populaire en elitekranten	213
	8.9 Tot slot: prestigeverschillen tussen cultuurvormen	214
9	MARC VERBOORD	
	<i>Veranderingen in benaderingen van literatuuronderwijs. Literatuuropvattingen overgedragen door docenten Nederlands tussen 1975 en 2000</i>	217
	9.1 Inleiding	217
	9.2 Literatuuropvattingen in benaderingen van literatuuronderwijs	218
	9.3 Veranderingen tussen 1975 en 2000	221
	9.4 Eerder onderzoek	223
	9.5 Hypothesen	225
	9.6 Methode: data en operationalisatie	227
	9.7 Resultaten	232
	9.8 Discussie	236
10	KEES VAN REES, SUSANNE JANSSEN & MARC VERBOORD	
	<i>Classificatie in het culturele en literaire veld 1975-2000. Diversificatie en nivellering van grenzen tussen culturele genres</i>	239
	10.1 Introductie	239
	10.2 Culturele classificatie: enkele kernbegrippen en uitgangspunten	242
	10.3 Naoorlogse ontwikkelingen: klankbord voor het verstaan van latere veranderingen	246

10.4 Enkele kerncijfers over het literaire veld 1975-2000	252
10.4.1 Bronnen	252
10.4.2 Uitgeverijen	254
10.4.3 Classificatie door uitgeverijen: NUGI en publieksrubrieken	257
10.4.4 Titelproductie, omzet en afzet bij een verruimde literatuur-categorie	259
10.4.5 Symbolische productie door de boekenbranche	265
10.4.6 Kritiek en pers	268
10.4.7 Literatuurbeleid	271
10.4.8 Literatuuronderwijs	275
10.4.9 Auteurs	276
10.4.10 Lezers en niet-lezers	278
10.5 Diversificatie en nivellering van grenzen: afsluitende opmerkingen	280

11	MARC VERBOORD, SUSANNE JANSSEN & KEES VAN REES	
	<i>Indicatoren voor classificatie in het culturele en literaire veld</i>	285
11.1	Aard van culturele classificaties	286
11.2	Kernkarakteristieken van classificaties en instituties	292
11.3	Overeenkomsten en verschillen	294
11.3.1	Overeenkomsten en verschillen binnen instituties	294
11.3.2	Overeenkomsten en verschillen tussen instituties	296
11.4	Indicatoren voor classificaties	298
11.5	De sociale context van classificaties: indicatoren vergeleken	303
11.6	Classificatiemodellen vergeleken – bij wijze van slot	307
	Noten	311
	Bibliografie	341
	Personenregister	363
	Zakenregister	369
	Over de auteurs	375

PERSONENREGISTER

- Abrams, M.H. 25, 30, 312
Aerts, R. 78, 312, 316, 317
Akker, W.J. van den 18, 311, 312, 317, 318, 319, 338
Alberdingk Thijm, J.A. 111, 112, 113
Altick, R.D. 311
Amerongen, M. van 328, 336
Anbeek, T. 318
Andriesse, P. 185, 192, 193
Anheier, H.K. 19
Anker, R. 337
Anten, J.H.M. 317
Aristoteles 25, 30
Artzenius, G. 134
Asscher, M. 160, 166, 167, 170, 174, 175, 324
Asselbergs, W.J.M.A. 132, 133, 134, 136, 138, 140, 317, 320, 321
Aulnis, C. d' 170, 171

Bakker, P. 133
Bakker, S. 156
Bank, J. 318
Barker-Nunn, J. 20
Baumann, S. 329, 339
Becker, F. 330
Becker, H.F. 239
Beecher Stowe, H. 87
Beer, T.H. de 61, 315
Beets, N. 45, 48, 49
Beijert, R. 319
Bel, J. 69, 316
Berg, W. van den 44, 316
Beurskens, H. 337
Beusekom, A. van 320
Biesheuvel, J.M.A. 154, 163, 193, 323
Bilderdijk, W. 44, 50, 51, 63, 67, 103
Billiet, J. 318
Binnendijk, D.A.M. 134, 149, 173
Blaman, A. 148, 151, 173, 322, 323
Bloem, J.C. 133
Bloemena, W. 143, 149, 150, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 161, 174
Blokker, J. 123
Blom, S. 330, 331
Boekholt, P.Th.F.M. 312, 313
Boezeman, J. 326
Bogart, L. 328, 329
Boissevain, C. 129
Bolkéus Blom, M. 20
Bonset, H. 330
Borgers, G. 158
Bosboom Toussaint, G. 81
Boswell, J. 30
Bourdieu, P. 15, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 70, 94, 119, 189, 191, 192, 196, 239, 240, 242, 244, 245, 246, 281, 291, 311, 318, 326, 327, 331, 332, 338, 339
Boven, E.M.A. van 318
Braak, M. ter 133, 137
Braam, A. van 332
Brabander, C.J. de 232, 330
Braber, H. den 318, 321
Brandt Corstius, H. 266
Brandt, G. 48
Breet, L. 329
Breiger, R. 337
Brill, W.G. 57, 62
Brink, H.M. van den 337
Brink, J. ten 56, 315
Broek, A. van den 329, 338
Brokken, J. 188, 191
Bronneman-Helmers, H.M. 330
Brugman, E. 172
Brüll, J. 132
Bryson, B. 20
Buchwald, C. 171
Busken Huet, Cd. 51, 69, 314, 316
Buys, J.T. 79, 81

- Calis, P. 322
 Campert, J. 133
 Carmiggelt, S. 133
 Cartwright, D. 190, 326
 Cats, J. 42, 45, 64, 86
 Chen, S. 322
 Claassen, H. 225, 330
 Coebergh, P.G.M. 146, 322
 Coenen, F. 52, 314
 Corneille, P. 25
 Corse, S.M. 20
 Cossee, E. 171
 Costa, I. da 48, 49, 51, 52, 63, 80, 103, 105, 110
 Coster, D. 101, 133
 Couperus, L. 29, 105

 Dautzenberg, J.A. 329
 Davis, J.A. 326
 Degenhardt, W. 314, 315
 Denisoff, R.S. 334
 Derriks, M. 330
 Dessing, M. 325, 326
 Deyssel, L. van 50, 94, 100, 101, 105, 107, 108, 116,
 146, 314
 Dickens, C. 87, 88, 144
 Diepenbrock, F.J. 319
 Dijk, N. van 18, 20, 35, 303, 312, 317, 318, 328, 332,
 337, 340
 Dijk, T.A. van 223, 225, 330
 Dijkstra, K. 20
 DiMaggio, P. 96, 242, 285, 291, 307, 311, 318, 328,
 329, 331, 338, 339
 Dis, A. van 171, 256, 332, 334
 Domburg, A. van 134, 140, 321
 Domela Nieuwenhuis, F. 48, 314
 Donker, A. zie: N.A. *Donkersloot*
 Donkers, J. 193
 Donkersloot, N.A. 133, 314
 Dooijes, D. 312
 Doorenbos, W. 36, 59, 60, 312
 Dorleijn, G.J. 18, 19, 311, 312, 316, 317, 318, 319, 326,
 331, 336, 338, 339
 Douglas, M. 95, 96, 97, 119, 312, 318, 326, 323, 338
 Driel, L. van 315

 Dronkers, J. 332
 Dubois, J. 21
 Dubois, P.H. 148, 149, 150, 161, 173, 174, 322
 Duijx, T. 20
 Duinkerken, A. van zie: W.J.M.A. Asselbergs
 Dumas, A. 87
 Durkheim, E. 95, 96

 Eeden, F. van 100, 105, 106, 107, 108, 109
 Eijck, K. van 278, 328, 329, 332, 337, 338
 Eisenstein, E.L. 311
 Ekelund, B. 20
 Elburg, J.G. 148, 156, 322
 Emants, M. 233, 319
 Ende, A. van den 313
 Engelman, J. 100, 134, 140
 Escarpit, R. 324
 Essen, M. van 313
 Eyck, P.N. van 133

 Faassen, S. van 322
 Faverey, H. 190
 Fens, K. 190, 269, 326, 328, 330
 Festinger, L. 190, 326
 Fine, G.A. 20
 Flaubert, G. 21, 31, 144
 Fleck, L. 95, 96, 97, 98, 102, 108, 119, 318, 319
 Fortuin, A. 337
 Frederiks, J.G. 317
 Friedland, R.O. 340
 Funke, V. 321, 322

 Gamboni, D. 320
 Gans, H. 339
 Ganzeboom, H.B.G. 329
 Gasenbeek, B. 335
 Geel, R. 314
 Geenen, M. 328
 Geest, D. de 317
 Gennep, R. van 156
 Gerbner, G. 327
 Gerhards, J. 19
 Glas, F. de. 20, 312, 333
 Goedegebuure, J. 330, 332

- Goethe, J.W. von 86, 88, 89
- Gorter, H. 100, 101, 108, 109, 117
- Graaf, N-D. de 338
- Graaf, P.M. de 322, 329, 332, 338
- Greshoff, J. 133, 134, 137, 146, 147, 173
- Griswold, W. 20
- Groot, C. 321
- Groot, D. de 65, 315
- Gross, M. 312
- Haan, J. de 215, 328, 329
- Haan, J. den 149, 153, 154, 323
- Haasse, H. 156, 339
- Halbertsma, M. 320
- Hansen, W. 171
- Hanssen, L. 137, 321
- Haspels, G.F. 116, 117
- Hasselt, A.W.M. van 84
- Heeresma, H. 193
- Heider, F. 189, 190, 191, 326
- Heilbrun, J. 328
- Hekkert, P. 337
- Helmers, J.F. 50, 62
- Helsloot, P.N. 314
- Hemels, J. 312, 328
- Hermans, T. 158, 170, 171, 174, 177, 179, 256, 290, 324, 334
- Hermans, W.F. 29, 149, 150, 156, 185, 336
- Herpers, T. 327
- Heynders, O.M. 317, 330
- Hijmans, P. 321
- Hilgersom, A. 322
- Hirsch, P.M. 334
- Hockx, M. 311
- Hofdijk, W. 36, 62, 312
- Hofland, H. 123
- Hoorn, I. van 312
- Horatius 25, 30
- Hubrecht, P.F. 313, 314, 315
- Hugenholtz Jr., P.H. 314
- Huysmans, F. 329
- Ijdens, T. 19, 337
- Jager, A. de 81
- Jakobson, R. 31
- Janssen, S. 18, 19, 20, 35, 71, 250, 269, 312, 316, 317, 328, 329, 332, 333, 337, 338, 339, 340
- Janssen, T. 219, 224, 225, 236, 329, 330, 331
- Johannes, G.J. 18, 36, 303, 311, 312, 313, 316, 317, 340
- Johnson, S. 30, 31
- Jong, A.M. de 130, 132, 133, 135, 136, 138
- Jong, M. de 321
- Jong, O. de 159, 171, 193, 334
- Jurt, J. 318
- Kalff, J. 132
- Kalmthout, A.M. van 312, 318
- Kamer, A. 225, 330
- Kampen, N.G. van 57
- Keizer, M. de 320
- Kellendonk, F. 172, 193
- Kemenade, J.A. van 330
- Kernan, A. 24, 30, 311, 312
- Kesters, B. 130, 320
- Keyser, M. 322
- Klinkenberg, S. 316
- Kloek, J.J. 39, 40, 46, 311, 312, 315, 316
- Kloos, W. 94, 100, 102, 103, 105, 106, 108, 113, 114, 115, 117, 319
- Knapen, B. 170, 171, 179, 180, 181, 182, 183, 325
- Knulst, W. 20, 215, 327, 328, 329, 331, 332, 338, 340
- Knuvelde, G.P.M. 134, 318
- Kollewijn, R.A. 43, 55, 313, 314, 315
- Komrij, G. 154, 156, 193
- Kooiman, D.A. 193, 194
- Korevaart, K. 69, 70, 71, 74, 75, 82, 316, 317, 320, 321
- Korteweg, P.G.J. 321
- Kossmann, A. 296
- Kraan, R.G.K. 318
- Kraaykamp, G. 20, 329, 331, 332, 336, 338
- Kreenen, J.J. 312
- Krevelen, L. van 20, 26, 34, 318, 324, 333, 334, 339
- Kroes, H. 313
- Kruif, J. de 28, 32, 303, 316, 317, 340
- Kruseman, A.C. 87, 317

- Kuhn, T. 92, 318
 Kuipers, R. 321
 Kuitert, L. 73, 153, 172, 183, 274, 316, 317, 323, 332, 334, 337
 Laan, N. 311, 312
 Lambalgen, B.-H. van 324
 Landré, W. 133
 Leemans, H. 20, 337
 Leestemaker, J. 320
 Lente, D. van 320
 Leopold, J.A. 44, 315
 Leopold, J.H. 31
 Leopold, L. 44, 45, 52, 65, 315
 Leopold, M. 65, 315
 Leune, J.M.G. 330
 Longinus 25, 30
 Lubberhuizen, G. 156, 157, 161, 162, 163
 Luger, B. 317
 Luhmann, N. 22
 Luijkx, R. 332
 Luijters, G. 185, 193
 Lulofs, B.H. 49
 Lunenberg, M. 330
 Luykx, T. 312
 Maas, N. 316, 320
 Mandemakers, K. 312
 Marissing, L. van 195
 Marsman, H. 100, 133
 Mathijssen, M. 82, 317
 Matthijsen, M.A.J.M. 330
 Matsier, N. 193
 McQuail, D. 327
 Meester, J. de 132, 133
 Meijer, D.H. 315
 Meijsing, D. 193, 336
 Meijsing, G. 193, 336
 Meinkema, H. 195
 Meulen, R. van der 72, 73, 74, 316
 Meulenbelt, A. 195
 Meulenhoff jr., J. 143, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 161, 173, 174
 Meulenhoff, J.M. 143, 144, 145, 146, 147, 161, 173
 Meyer, J.W. 339, 353
 Mijnhardt, W. 311
 Minnaert, G.D. 66
 Moerbeek, J.L.M. van 316
 Moes, W. 313
 Mohr, J. 311, 318, 329, 338, 340
 Moor, W. de 330
 Muis-van der Leun, J. 316, 317
 Mulder, G. 124, 320
 Mulder, J. 329
 Multatuli 29, 49, 87, 112, 312
 Munnichs, M. 332
 Nijgh jr., H. 128, 137, 140
 Nijhoff, M. 31, 100, 133
 Noordegraaf, J. 315
 Nooy, W. de 18, 19, 303, 318, 326, 327, 336, 337, 338, 340
 Nuchelmans, A. 327, 329
 Nuis, A. 153, 191
 Offermans, C. 329, 331
 Oorschot, W. van 334
 Ouwersloot, D. 314
 Oversteegen, J.J. 91, 188, 326
 Palm, J.H. van der 50, 62, 313
 Peperkamp, B.J. 317
 Perk, A. 314
 Perk, J. 108
 Perron, E. du 100, 133
 Peters, A. 305
 Peterson, R.A. 329, 332, 339
 Plasse, J. van de 127, 320, 321
 Plomp, H. 185, 192, 193
 Poelhekke, M.A.P.C. 112, 115, 116, 319
 Poll, K.L. 159
 Polman, M. 140, 317, 321
 Ponton, R. 21
 Portegies, A. 172, 178, 180, 181, 322, 325
 Portegies, L. 329
 Pots, R. 337

- Powell, W.W. 331
 Praamstra, O.J. 316
 Prick, L. 331, 337

 Rabin 336
 Ramaer, J. 325
 Rees, K. van 20, 35, 190, 278, 311, 312, 316, 318, 326, 328, 329, 330, 331, 332, 337, 338, 339, 340
 Requate, J. 320
 Reulen, J.J.M. 330
 Rijnsdorp, C. 134
 Ritzen, J.J.M. 330
 Robberechts, D. 195
 Robbers, H. 99
 Roegholt, R. 339
 Roelevink, J. 315
 Ros, M. 156, 157
 Rosengren, K.E. 20
 Rosmalen, J. van 32, 312
 Rosmalen, P.H.W. van 330
 Rowling, J.K. 264, 267
 Rube, A. 178, 179, 180, 181, 182, 325
 Ruig, C. de 154
 Ruiter, F. 327

 Sandberg, H.W. 133, 135
 Sanders, M. 318, 319
 Sanders, P.F. 133, 136, 141
 Sapiro, G. 20
 Saxer, U. 327
 Schaepman, H.J.A.M. 103, 112, 113
 Schäfer, L. 318
 Scharten, C. 134
 Scheffer, H.J. 139, 321
 Schendel, A. van 29, 145, 146, 147, 151, 152, 158, 159, 172, 173, 223, 322
 Schilt, J. 320, 322
 Schmidt, S.J. 22, 23, 311
 Schneider, M. 126, 127, 312, 320, 328
 Scholten, H. 318
 Scholten, O. 332
 Schooten, E.J. van 20
 Schouten, E. 325

 Schrama, N. 320
 Schroder, K. 337
 Schutte, X. 183
 Seegers, G. 337
 Severin, W. 337
 Shakespeare, W. 25, 44, 86, 87
 Sicking, J.M.J. 318
 Slings, H.G. 312
 Smelser, N. 331
 Smulders, W. 327
 Snellaert, F.A. 62
 Sontrop, Th. A. 143, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 161, 163, 174, 323
 Sötemann, A.L. 317, 339
 Spijkers, M. 171, 172, 177, 178, 179, 180, 181, 256, 264, 297, 302, 334
 Stalpers, C. 336
 Stein, M. 336
 Steinz, P. 337
 Stellwagen, A.W. 48, 49, 52, 65, 66, 315
 Stoep, D. van der 312
 Stokmans, M. 20
 Stokvis, W. 322
 Stols, A.A.M. 147
 Straten, H. van 149, 323
 Stroman, B. 133
 Sue, E. 87, 88
 Swanborn, P. 274
 Swedberg, R. 331

 Thissen, J. 224, 225, 330
 Thorbecke, J.R. 40, 51
 Thornton, P. 340
 Tieges, W.D. 158, 167, 168, 171, 174, 324
 Tilborghs, D.J. 20
 Toussaint van Boelaere, F.V. 133
 Turow, J. 20
 Twitchell, J.B. 329

 Ultee, W.C. 329, 332
 Uyterlinde, J. 183

 Vasterman, P. 329

- Velden, A. van der 320
- Ven, P.H. van de 316, 330
- Verboord, M. 18, 19, 20, 29, 35, 312, 316, 328, 329,
330, 336, 337, 339, 340
- Verdaasdonk, D. 125, 320
- Verdaasdonk, H. 20, 311, 329, 330, 337, 338, 339
- Vermeulen, J. 149, 155, 156, 323
- Vermeulen, R. 325
- Vermij, L.Th. 325, 326, 334
- Vermunt, J. 20, 337, 339, 340
- Vervoort, H. 185, 193, 197
- Verwey, A. 101, 108, 117, 136
- Vestdijk, S. 132, 133, 140, 155, 233
- Viala, A. 22, 24, 311
- Visser, R. 149, 322, 323
- Visser, W. 35
- Vloten, J. van 314
- Vogelaar, J.F. 153, 195, 269
- Voorst, S. van 20, 323
- Vos, J. 313, 314
- Vos, L. 337
- Vrankrijker, A.C.J. 126, 320
- Vree, F. van 123, 124, 125, 126, 127, 130, 131, 133, 319,
320, 321, 327
- Vriend, G. de 316, 330
- Vriesland, V.E. van 132, 133, 136, 137, 138, 139, 140,
151, 156, 173, 321, 322, 323
- Ward, M. 320
- Weber, M. 242, 331, 332
- Webster, G. 92, 102, 318
- Wellek, R. 25, 31
- Wiel, J. van der 316, 317
- Wijndelts, W. 325, 326
- Wilensky, H.L. 320
- Williams, R. 22, 311
- Winkel, L.A. te 58, 62
- Wit, O. de 320
- Wit, P. de 325
- Wordsworth, W. 25, 30
- Zanden, J.L. van 332

ZAKENREGISTER

- aanbod 70-74, 84, 144, 164, 200, 210, 217, 239, 248, 251, 253, 259-264, 269-271, 276, 282, 286-287, 292, 295-297, 303, 310, 316, 328, 355, 359
- actor 15-18, 23, 26-30, 91, 93, 95, 101, 186, 239-243, 253, 278, 285-288, 294, 299-309, 311
- afzet 249, 253, 257-262, 283, 333, 335-336, 340
- Algemeen Nederlandsch Persbureau (ANP) 129
- l'art pour l'art 25, 31, 101, 189
- Artistieke Classificatie Systemen (ACS) 291, 397
- attributie 189-191, 197
- auteurs 19-21, 29, 31-34, 88, 93, 255, 276-278, 301, 302
- afbakening naar reputatie *zie: classificatie, symbolische productie*
 - debuut— 274, 276, 278
 - etniciteit van — 277
 - gender van — 277, 337
 - sociale afbakening 191
- auteursrecht 34, 271
- autonomie 22, 99-100, 139, 142, 194, 247, 254-255
- beeldvorming 69, 93, 97, 104, 188, 249, 256, 258, 278, 280, 287, 309
- bestseller 146, 161-163, 165, 175, 222, 256, 269, 276, 279, 283, 295
- bestsellerlijst 11, 17, 163, 215, 241, 248, 266vv, 270-271, 275, 297, 305, 336, 338
- Libris toptien 266-268
- Beweging 92, 94, 101
- Academisten (*zie ook: De Revisor*) 196
 - Tachtigers (*zie ook: De Nieuwe Gids*) 104vv
 - Vijftigers 25, 162, 246
 - Zeventigers 185-186, 193-195, 197
- bibliotheek 26, 32-33, 37, 78, 187, 258, 262-263, 297, 300, 335
- bloemlezing 40-41, 45-64, 152, 155, 303, 314
- boekenbeurs 179
- boekenclubs 18, 19, 161, 268, 297, 300, 323, 333
- ECI 163
- Boekenweek 34, 160, 249, 255
- Boekblad 178, 180-182, 258, 263, 325-326, 333-334
- boekhandel, zelfstandige 19, 26, 28, 33, 34, 145-148, 152-154
- boekhandelskanaal
- regulier 270
 - branchevreemd 270
- boekhandelsketen 18, 164, 241, 297
- AKO 305
 - Boekhandelsgroep Nederland (BGN) 295
 - Bruna 163, 305
 - Libris 163
- boekhandelskorting 266
- boekkritiek (*zie ook: krantenkritiek*) 69
- buitentekstuele factoren 70-71
- canonisering *zie: symbolische productie*
- Centraal Boekhuis (CB) 34, 251, 257, 260, 277, 333, 334
- Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) 32, 312, 321, 335
- circuit 71, 98-100, 104, 108, 110-119, 141, 183, 324
- classificatie 18-20, 25, 95-99, 190-191, 201, 239-249, 252
- als collectief proces 93, 285vv
 - door uitgeverijen (*zie ook: NUGI*) 257-258
 - indicatoren voor — 300-301
 - kernkarakteristieken 292-293
 - status van — 287
- classificatiemodellen 307-309
- Collectieve Propaganda voor het Nederlandse Boek (CPNB) 19, 34, 249, 258, 266, 275, 336
- commercialisering 165, 249, 265, 276
- commerciële prijs (*zie ook: literaire prijs*) 265-266
- concerns 155, 163, 168, 170, 250, 254, 270
- Koninklijke Boom uitgevers 333
 - Foreign Media Group (FMG) 181, 333
 - Perscombinatie Meulenhoff (PCM) 168-183, 254, 325, 333
 - Veen Bosch & Keuning (VBK) 171, 179, 181, 254, 256, 333

- Weekbladpers Groep (WPG) 172, 181, 254, 256, 333
- consecratie 331
- consensus 18, 67, 95, 222, 281, 288-296, 306-308, 326, 331
- consensusvorming 20, 91, 243, 268, 271, 296, 326, 337
- cultuur (zie ook: *legitiem*)
- hoog/laag 35, 99, 165-166, 199, 201, 215-216, 248, 281
 - populair, commercieel (zie: *hoog/laag*)
 - als cognitieve denkpatronen 17, 99, 123, 125, 141
 - onderzoek naar onderscheid hoog/laag 239vv, 310
- cultuurbeleid 35, 37, 199, 208, 271-273, 276, 282, 291, 333
- consumptie 15-16, 19, 24, 31, 35, 69, 99, 208, 210, 212, 241-243, 246, 249, 253, 257, 278, 281, 285, 289, 296-297, 331, 339, 341
- cultuurdeelname (zie ook: *consumptie*) 35, 205, 208, 241, 244-245, 271, 286, 310
- cultuurgeschiedenis 60-65, 119
- cultuuroverdracht 17, 215, 217, 224
- cultuurproductie (zie: *productie*)
- wederzijdse afhankelijkheid met cultuur-
 - consumptie 16, 18, 37, 243-244, 282-289, 306, 339
- debutant 89, 112, 153, 249, 255-256, 290, 295, 302, 337
- dekking (zie ook: *krantenoplage*) 246, 248, 332
- democratisering 35, 185, 193, 215, 248, 334
- denkcollectief 95-99, 102, 110, 119
- denkgemeenschap 96-98, 102, 104, 115, 119
- denkstijl 25, 27, 29-31, 95-98, 110, 119
- denominatie 79, 84, 89
- depotsysteem 164
- didactiek 29, 218, 222, 231, 304
- discours(e) 294, 318
- display 244, 248, 256, 268, 271, 277, 297, 305
- distinctie 244-245
- distributie 15-16, 19, 31-34, 69, 99, 126, 164, 212, 214, 240, 249, 257, 266, 277, 285, 287, 295, 298, 336
- diversificatie 35, 241-243, 248, 280, 306
- docenten Nederlands 217-237
- doxa 119
- dynamiek 100, 291-294, 302, 306, 339
- experimentele literatuur 185, 246
- exploitatie 129, 145, 150, 153, 178, 256
- feministische literatuur 195
- fictie
- vs non-fictie 69-71, 84, 89, 136, 219, 226, 246, 252, 262-263, 335
 - doelgroep (volwassenen/jeugd) (zie ook: *NUGI*) 247, 257, 262, 335
 - naar mate van symbolische productie:
 - literair/niet-literair 69
 - oorspronkelijk Nederlands vs vertaald 32, 75, 89, 144, 151vv, 174-177, 261-268, 270, 276, 316, 323-328, 336
 - soorten – (literair, romantisch, spannend) 201, 207, 253, 257-268, 280-281, 292, 299-301, 334-335
- Fonds voor de Letteren 37, 255, 271-274, 278, 295
- fondslijst 160, 243, 276, 290, 299
- free publicity* 35, 266
- gatekeeper* 70, 239, 269, 282, 337
- geboortecohort 29, 226, 237
- geletterd 22, 25, 28-29, 33, 35
- geloof 16, 96-97, 112, 287-289, 309
- genre (zie ook: *ACS*, *classificatie*, *NUGI*; *kunstvorm*;
soorten fictie) 28, 30, 46, 64, 67, 70, 75, 78, 82-83, 110, 199, 201, 241-246, 252-263, 267-268, 285, 291-294, 297, 300-302, 305-310, 331, 334
- grens (zie ook: *cultuur*, *symbolische productie*, *diversificatie*) 35, 194, 197, 239-246, 279-283, 307-309
- nivellering 35, 44, 68, 79, 239, 244-246, 248, 266, 281
- habitus 94-95, 119, 188, 196
- hiërarchie 140, 199, 204, 206, 215, 221, 248, 286-299, 305, 307
- homologie 245, 332
- imprint 171-172, 177, 179, 254-256, 270, 295, 299, 333
- institutie 15-32, 97, 100, 119, 123, 162, 194, 215, 218, 221, 225-226, 240, 249, 271, 276, 285-304, 331
- institutionele context 24, 26, 31
 - historisch onderzoek naar – 20-23

- overeenkomsten en verschillen binnen – 285, 293-296
- overeenkomsten en verschillen tussen – 285, 296-298
- institutionele analyse 16-20, 27, 37, 97, 302, 336
- internet 282, 290
- jargon 93-95, 98, 103-106, 109-118, 221
- jury 18-19, 27, 97, 153, 162, 215, 240, 265-266, 336
- kapitaal 23
 - cultureel 193-197, 244, 280, 283, 315-316
 - economisch 144, 169, 297
 - symbolisch 297, 339
- Katholieke Nederlandse Dagbladpers (KNDP) 128
- Koninklijke Bibliotheek (KB) 320
- Koninklijke Vereniging ter bevordering van de belangen des Boekhandels (KVB) 333, 335
- kopersmarkt 262
- krant 35, 42, 69-71, 74, 124-127, 319, 327
 - Algemeen Dagblad* 201, 205-207, 213-214
 - Algemeen Handelsblad* 74-82, 124, 128-129
 - De Courant Nieuws van de Dag* 128
 - NRC Handelsblad* 201VV, 205-207, 213-214, 296-297, 326-327, 337
 - Nieuwe Rotterdamsche Krant* 123, 128-129, 139, 327
 - De Maasbode* 127-128, 140
 - Het Parool* 338
 - De Standaard* 127-128
 - De Telegraaf* 128-129, 135-136, 201-202, 205-207, 213-214, 297, 327
 - De Tijd* 127-128, 135
 - Het Vaderland* 137
 - Het Volk* 127
 - de Volkskrant* 179, 201-202, 205-207, 213-214, 270, 296-297, 325-326, 337-338
 - krantenoplage 125-127, 201, 240, 312, 319-320, 327
 - populaire vs elitekrant 199-200, 205-207, 213-214, 269, 279, 328-329
- krantenkritiek
 - honorarium medewerkers 136-137
 - in negentiende eeuw 35, 69-89
 - in interbellum 132-142
 - na Tweede Wereldoorlog 199-216, 268-271
 - Krantenbank 270
 - kwaliteitstoekenning (zie ook: *symbolische productie*) 18, 25, 239, 245, 265-256, 268, 273, 289vv, 298, 305, 337
 - kunstkritiek 123, 131VV, 141-142, 199-206
 - kunstvormen 199vv, 214, 269
 - leerboek 44, 313
 - leesattitude 20, 238
 - leesboek 43-68
 - functies van – 44-68
 - leesgezelschap 19, 32-33, 71, 80
 - leesonderricht 42
 - leesplezier 50, 68, 218, 220, 224-225
 - legitiem 23, 34, 110, 195, 215-216, 222, 226, 240-249, 258, 280-281, 287, 294, 331
 - legitimiteit 16, 218, 222, 242, 249, 258, 280-281, 294, 307, 309, 339
 - lenersmarkt 262-263
 - letteren 28-29, 53, 77, 83-87, 133-134, 247
 - levenscyclus 246, 259
 - lezers 18-21, 25, 29, 79, 129, 175, 187, 203, 205, 211-213, 275-276
 - soorten 278-280, 283, 297, 338
 - literair agent 174-176, 322
 - Literair Productie- en Vertalingsfonds 273
 - literair programma 188
 - literair veld (zie: *veld*)
 - in Europese context 27-31
 - in Frankrijk, Engeland en Duitsland 21-25
 - in negentiende eeuw 31-33, 70, 91-93, 97-100, 312
 - in laattwintigste eeuw 19, 185-197, 225, 231, 239-283, 285-306
 - literaire prijs (zie ook: *commerciële prijs*) 27, 265-266, 295, 302
 - literaire socialisatie 20, 36, 218-221, 228, 238, 275
 - literatuur (zie: *letteren*, *fictie*, *genre*, *NUGI*)
 - literatuurbeleid 165, 271-276
 - literatuurgeschiedschrijving 22, 119, 190-191, 197
 - literatuuronderwijs
 - cultuurgericht vs leerlinggericht 217-238
 - lager 66-67
 - in contrast met literatuurgeschiedenis 61-63

- retorische framing doelstellingen 218-221
voortgezet 56-60, 217-238
- literatuuropvatting
als benadering in onderwijs (zie: *cultuurgericht vs leerlinggericht literatuuronderwijs*)
als denkstijl 91-119
gebruik 26-27
individueel vs collectief 91vv, 187-189
typen 25
- macht, symbolische 16, 23-24, 170, 265, 296, 298
- marketing
auteursmarketing 166, 174-175
editorial marketing 166, 175
titelmarketing 175-176
- mecenaat 22, 25, 30
- Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur (WVC) 158, 165, 271
- Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW) 271, 330
- Nederlandsch Verbond van Vakverenigingen (NVV) 127, 141
- Nederlandse Journalisten Kring (NJK) 136
- Nederlandse Rooms Katholieke Journalisten Vereniging (NRKJV) 128, 135
- Nederlandse Uitgevers Bond (NUB) 19, 33-34
- Nederlandse Uniforme Genre Indeling (NUGI) 257-258, 263-264, 334
- Nederlandse Vereniging van Journalisten (NVJ) 135
- neo-institutionalisme (zie ook: *institutionele analyse*) 17, 331
- netwerk 19, 119, 210, 258, 274, 304
- Nieuwsblad voor den Boekhandel* 73-74
- nivellering (zie ook: *grens, afbakening, classificatie, cultuur hoog/laag*) 236-237, 241-242, 244-246, 248, 280-283, 306
- non-fictie 70, 89, 136, 262, 264, 270, 321, 335
- norm 18, 26, 75
- normverbreding 91-119
indicatoren voor – 102-104
- omzet 143, 154, 164, 178, 180-182, 249, 252-257, 259-264, 277, 283, 333, 335, 338
- onderwijs 15-16, 22, 26, 39vv, 77, 83-85, 126, 185, 193, 203, 208, 215, 222, 241-244
wetgeving 36, 39-40, 217-219, 280, 306, 313-315
- ontlezing 29, 333, 335
- ontwikkelingstempo 27
- openbare bibliotheek 19, 26, 37, 258, 262-264, 268, 271, 289, 300, 335, 338
- orkestratie 70, 81, 91
- overheidssubsidie 19, 98, 158, 208, 210, 214, 258, 266, 271-274
- overproductie 255-256, 259, 333
- past performance* 26
- peer review* 271, 274
- pers (zie: *krant, krantenkritiek, weekblad*)
- poëtica 25-26, 30, 91-92, 95, 103
- poëtische uitspraak 91, 186, 189-191, 195, 197, 290
- poëzie 29, 46, 68, 83-86, 89, 94, 100, 103-118, 133, 136, 149, 151, 201, 206, 214, 219, 239, 246, 250-251, 259, 328-329, 336
- polarisering 185-186, 190-197
- polemiek 78, 185-186, 190
- postmoderne cultuur 197
- power role 200
- prestige 18, 20, 107, 137, 154, 186, 190, 199, 214-215, 231-237, 257, 265-266, 273, 276-277, 283, 287, 289, 294-295, 298-299, 302, 304-310, 336
- printmedia 35, 254, 269, 283, 290-291, 300, 332, 337-338
- productie (zie ook: *cultuurconsumptie*)
materiële 15-19, 21-22, 24, 29, 31-35, 70, 99, 208, 210, 212, 241-243, 246, 249, 253, 257, 278, 281, 285, 289, 296-297, 331, 339, 341
symbolische 15-19, 21, 26-27, 31-35
onderlinge afhankelijkheid 16, 18, 37, 241, 282, 285, 288, 306, 339
- professionalisering 15, 17, 35, 282, 303
kritiek 123-142
uitgeverij 157-159
- publieksvoorkeuren 187, 211-212, 214, 217, 240-241, 244-246, 264, 289, 291
- ramsj (zie ook: *De Slegte*) 30, 159, 277, 333
- recensie 18-20, 26, 35, 69-89, 102, 106-109, 112, 114,

120-122, 134-137, 149, 185, 187, 190, 202, 257, 269-271, 289, 296-306, 317, 337

redacteur

bureau 158, 159, 166
fonds 97, 143, 147, 154, 156-158, 165-166, 172, 174, 240, 242, 256, 264, 271, 276, 285, 292, 334
kunst 125, 133-142, 328
letterkundig/literair (krant) 127, 132-142
tijdschrift 18, 23, 26, 97, 102, 107, 136, 149-150, 159, 240, 242

repertoire 29, 248, 254, 275-276, 279, 281, 283-285, 289, 297, 301, 310, 332, 339

reproductie 94

reputatieverwerving 20, 70-71, 103, 135, 145-147, 152-153, 160, 174, 269, 290, 295, 305, 339

'schot hagel' 256, 264, 302

schrijverscoöperatie 172, 295

sciencefiction 178, 201, 308

scout 176

selectie 20, 287, 290, 292-307

door boekhandel en bibliotheek 271, 277
door de kritiek in negentiende eeuw 70-74, 88
door de kritiek in twintigste eeuw 20, 187, 243, 257, 268, 270, 290
in het onderwijscurriculum 41, 220-221, 226-227, 233

De Slegte 277

Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) 332, 337

sociale mobiliteit 215-218, 245

sociale psychologie 189, 192

sociologie 20

cultuur- 15, 16, 239, 241, 354
economische 331
organisatie- (zie: *neo-institutionalisme*
en institutionele analyse)

Speurwerk Boeken Omnibus (SBO) 250-253, 257-259, 264, 333-336

status

literaire 23, 269, 275, 290, 299
sociaal-economische 205-206, 210, 216, 275, 332, 337
van actoren in culturele (literaire) veld 286vv, 299, 336

van kunstenaars 22, 257, 275-276

van kunstvormen 18, 193, 199vv, 214, 239vv, 246, 280, 289, 309

statusgroepen 207, 216, 240, 244-245, 248, 281, 283, 329

Stichting Speurwerk 252-253, 257-259, 262, 279, 333-336, 338

subveld 15, 17, 99, 285, 288, 302

systeemtheorie 22-23

teksteditie 51-52, 56, 62, 66-68, 312

tijdschrift

Algemeene Konst- en Letterbode 80

De Boekzaal 82, 84, 86, 89

Criterium 147-150, 173

Forum 26, 147

De Gids 11, 66, 69, 78, 80, 82, 84-88, 104-110, 118-120

Hollands Maandblad 153, 159, 174

Het Lees kabinet 79, 80, 84, 86-87

Litterair Paspoort 149, 156

De Katholiek 11, 104, 111-115, 118, 121-122

De Katholieke Letteroefeningen 80

Merlyn 26, 188, 332

De Nieuwe Gids 100-104, 107, 120

Podium 148, 150, 153, 156, 174

De Recensent 76, 78-79, 82, 84, 86-87

De Revisor 185, 191, 194

De Tijdspiegel 86, 317

Vaderlandsche Letteroefeningen 60, 73-80, 82, 84, 86-87

titelproductie 18, 37, 73, 89, 250, 255-256, 259, 275, 323, 335

naar druk 259, 261

naar genre 250, 253, 257, 259, 262, 328

thriller 178, 182, 199, 201, 207, 214, 216, 241, 257, 260, 292, 300, 308-309, 335

uitgeverijen

De Arbeiderspers 127, 155, 156-159, 172, 181, 256, 260, 320

Arena 170-171, 178, 181-182

Athenaeum-Polak & Van Gennep 159, 254

Atlas 172, 179

- Augustus 179, 256, 334
 De Bezige Bij 150, 153-154, 156, 159, 161-164, 172-173, 181, 254, 260, 295-296, 339
 A.W. Bruna 152, 163, 260, 324, 335
 Contact 171-172, 179, 339
 Cossee 171
 D.A. Daamen 150, 152
 Van Gennep 154, 159, 163-164, 254
 De Geus 254, 260
 H.P. Leopold 153
 Van Loghum Slaterus 148
 J.M. Meulenhoff 34, 142-185, 256, 260, 270, 321-326, 334
 Nijgh & Van Ditmar 150, 153
 G.A. van Oorschoot 150, 173, 254, 339
 Podium 254, 257, 295
 Prometheus/Bert Bakker 172, 260
 Querido 150, 163-164, 172-173, 180-181, 254, 257, 260, 280, 295-296, 339
 Het Spectrum 152, 260
 A.A.M. Stols 147, 148, 153, 323
 Vassallucci 182, 334, 338
 W. Versluys 145
 Wereldbibliotheek 150, 322
 uitgeverij, generaties van – 169, 172-176
 uitsluiting 195, 197
 vaste boekenprijs zie: *verticale prijsbinding*
 veld 23, 94, 311, 331
 cultureel 15-17, 19-26, 32-33, 210, 239-283, 285vv
 literair 11-12, 15-37, 70, 91, 93-100, 112, 119, 123, 136, 142, 185-197, 218, 225, 231, 239-283, 285-310
 veldtheorie 19, 22-23, 311, 331
 Vereniging ter bevordering der belangen des Boekhandels (VBBB) 19, 25, 33-35, 148
 Vereniging van Letterkundigen (VVL) 19, 33-34, 135, 271
 vertaalrechten 153, 174-176, 264
 verticale prijsbinding 34, 258, 291, 325
 verzuiling 28, 35, 99, 119, 123, 141-142, 248, 303
 vrouwenliteratuur 195
 waarde, symbolische 18, 287, 290, 299
 weekblad
 Elsevier(s Weekblad) 151, 279
 Groene Amsterdammer 138, 141
 Vrij Nederland 183, 185, 296-297, 326-327, 334, 337
 winkelprijs (zie ook: *verticale prijsbinding*) 259, 335
 zuil 99vv, 138, 141, 282